

Rechtbank Midden-Nederland
4 maart 2021
Nr. ECLI:NL:RBMNE:2021:1034

Afkoop (gerichte) lijfrenteverzekering in schuldsaneringsregeling

Op appellanten is de wettelijke schuldsaneringsregeling van toepassing. In de boedel bevindt zich een lijfrenteverzekering. Appellanten willen dat deze niet wordt afgekocht en dat zij hem als pensioenvoorziening kunnen behouden. Appellanten worden hierin gevolgd omdat sprake is van een zogenaamde 'gerichte lijfrenteverzekering'.

De feiten zijn als volgt. Op 6 juli 2020 is de wettelijke schuldsaneringsregeling op appellanten van toepassing verklaard. De bewindvoerder heeft op 4 september 2020 aan de rechter-commissaris toestemming gevraagd om een lijfrenteverzekering en een toekomstspaarrekening niet af te kopen en als pensioenvoorziening voor appellanten te behouden. De rechter-commissaris heeft, nadat nadere informatie was opgevraagd en verstrekt, op 28 september 2020 beslist dat de toekomstspaarrekening mocht worden behouden en dat de lijfrenteverzekering moest worden afgekocht, dan wel dat appellanten de afkoopwaarde daarvan aan de boedel dienden te vergoeden.

Appellanten hebben tegen de beschikking van de rechter-commissaris beroep ingesteld bij de Rechtbank Midden-Nederland.

Appellanten hebben aangevoerd dat de lijfrenteverzekering niet mag worden afgekocht, omdat het een pensioenvoorziening betreft die niet aan de schuldeisers ten goede dient te komen en omdat een van hen bovendien geen andere pensioenvoorziening heeft. Ook de bewindvoerder is van mening dat de

lijfrenteverzekering behouden mag worden, omdat appellanten anders na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd maandelijks te weinig inkomsten zouden hebben.

De rechtbank neemt tot uitgangspunt dat een schuldenaar met zijn gehele vermogen instaat voor de schulden en dat in het kader van het doorlopen van de wettelijke schuldsaneringsregeling en het verkrijgen van een schone lei, de schuldenaar geacht wordt zich zoveel mogelijk in te spannen voor een zo hoog mogelijke uitkering aan zijn schuldeisers. Uitzonderingen hierop zijn neergelegd in de artikelen 21 en 22a Fw, die op grond van artikel 295 Fw ook voor de wettelijke schuldsaneringsregeling gelden. Deze uitzonderingen zijn voor een belangrijk deel bedoeld om te waarborgen dat de schuldenaar over het hoogstnoodzakelijke voor zijn levensonderhoud kan beschikken. Hieronder is begrepen het recht op het doen voortbestaan van een levensverzekering wanneer de verzekeringnemer door het te gelde maken of afkopen daarvan onredelijk wordt benadeeld.

Alvorens toe te komen aan de beoordeling of sprake is van onredelijke benadeling, ziet de rechtbank zich gesteld voor de vraag of de lijfrenteverzekering van appellanten een zogenaamde 'gerichte lijfrenteverzekering' is als bedoeld in artikel 7:986 lid 4 BW. Als dat het geval is, kan de verzekering namelijk niet worden afgekocht ten gunste van de schuldeisers in de schuldsaneringsregeling.

De rechtbank overweegt, op basis van de toelichting van de wetgever bij artikel 7:986 BW, dat beoogd is een koppeling te leggen met fiscaal gefaciliteerde pensioenvoorzieningen, en dat het gaat om gevallen waarin de wetgever mede heeft beoogd dat de aanspraak buiten het bereik van schuldeisers zou vallen. Voor die fiscale facilitering is vereist dat de

verzekering niet afkoopbaar is. In het geval van appellanten volgt dit uit een polisaanhangsel, waarin een afkoopverbod is vermeld. Uit artikel 7:986 lid 4 BW volgt verder dat het afkoopverbod slechts tot op zekere hoogte aan de curator kan worden tegengeworpen. Daartoe wordt verwezen naar de mate waarin de ter zake voldane premies in aanmerking konden worden genomen voor de heffing van inkomstenbelasting voor de bepaling van het belastbaar inkomen uit werk en woning. De premies van de onderhavige lijfrenteverzekering zijn steeds opgegeven als aftrekpost in box 1 in de aangiften inkomstenbelasting van appellanten. Vervolgens heeft de Belastingdienst de aangiften gevolgd en zijn er definitieve belastingaanslagen opgelegd.

Nu de polis een afkoopverbod bevat en appellanten bovendien hebben aangetoond dat de door hen betaalde premies voor de heffing van de inkomstenbelasting volledig in aanmerking konden worden genomen bij de vaststelling van hun inkomen uit werk en woning, komt de rechtbank tot het oordeel dat voldoende kan worden vastgesteld dat de lijfrenteverzekering van appellanten een 'gerichte lijfrenteverzekering' is, waarbij het afkoopverbod kan worden tegengeworpen aan de bewindvoerder en de lijfrenteverzekering dus niet kan worden afgekocht ten gunste van de schuldeisers van appellanten.

Het beroep van appellanten wordt gegrond verklaard. De beschikking van de rechter-commissaris wordt vernietigd, voor zover deze betrekking heeft op de afkoop van de lijfrenteverzekering, en voor het overige in stand gelaten.

Mr. B.M. (Berry) van Wijk
 De auteur is advocaat-partner bij Houthoff te Rotterdam.